

Морфологія

ЗНАЧЕННЯ МОРФОМЕТРИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ СЕРЦЯ ДЛЯ ДІАГНОСТИКИ ПРИЧИН НАГЛОЇ СМЕРТІ

B.V. Франчук (Тернопіль)

За допомогою комплексного морфометричного метода (макро- і мікрометрії, планіметрії, об'ємних вимірювальних методів, гістостереометрії і ін.), досліджені серця 138 нагло померлих людей обох статей, віком 21-73 років. У всіх випадках діагностований атеросклероз коронарних судин з різним ступенем і площею ураження інтими. Контрольну групу склали серця 72 практично здорових людей такого ж віку, які загинули від різноманітних насильників причин. Результати дослідження показали, що вже при 30 % ураженні інтими коронарних артерій змінюється більшість кардіометричних показників: зростає чиста маса серця і маси окремих його частин, збільшується площа ендокардальної поверхні і об'єми серцевих камер, порушуються стромально-паренхіматозні співвідношення у міокарді. Найінтенсивніші ці зміни у лівому шлуночку. У всіх померлих з 50 % ураженням інтими на розтині діагностована гостра ліво-шлуночкова серцева недостатність. Найбільш статистично достовірними морфометричними критеріями серцевої недостатності є індекс Фултона (який зростає до $3,460 \pm 0,081$), планіметричний та шлуночковий індекси (перший збільшується до $1,220 \pm 0,004$, другий – зменшується до $0,386 \pm 0,012$), що відбувається на тлі як абсолютноного, так і відносного збільшення маси лівого шлуночка та значного зниження (майже на 40 % в порівнянні з контролем) його резервного об'єму (до $5,78 \pm 0,18 \text{ см}^3$).

Отже, комплексне морфометричне дослідження серця суттєво розширяє секційні можливості та надає змогу достовірно діагностувати гостру ліво-шлуночкову серцеву недостатність, що допомагає покращити якість судово- медичних експертних висновків у випадках наглої смерті.

СТРУКТУРНА ПЕРЕБУДОВА СТІНКИ ДВАНАДЦЯТИПАЛОЇ КИШКИ ПРИ ОТРУЄННІ БЛІДОЮ ПОГАНКОЮ

M.C. Гнатюк, Л.Т. Виклюк (Тернопіль)

При екзогенних та ендогенних інтоксикаціях найбільше пошкоджуються клітини слизової оболонки травного каналу, багаті на лізосоми, що супроводжується звільненням лізосомальних ферментів, яким властива цитолітична дія.

Враховуючи сказане, комплексом морфологічних методів досліджена дванадцятапала кишка 43 білих шурів-самців, що були розділені на дві групи. 1-а група (контрольна) включала 19 інтактних тварин, 2-а – 24 шурів, от-